

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi asumistukilain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan asumistukilakia muutettavaksi. Tarkoituksena on parantaa asumistuen joustavuutta ja tukijärjestelmän hallinnollista toimivuutta. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tuki voidaan tarkistaa kesken vuoden asumismenojen muuttuessa huomattavasti. Myös tulojen muuttuessa tukea tarkistettaisiin nykyistä herkemmin.

Asunnon vaihto ehdotetaan muutettavaksi asumistuen lakkauttamisperusteesta tuen tar-

kistamisperusteeksi. Niin ikään asumistuen epäamis- ja lakkauttamisperusteita yhdenmukaistettaisiin sekä pyörityssääntöjä täsmennettäisiin. Ehdotetut muutokset yhdenmukaistavat yleisen asumistuen menettelysäännöksiä muiden asumistukijärjestelmien vastaavien säännösten kanssa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä joulukuuta 2000.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Asumistukilain (408/1975) mukainen asumistuki myönnetään ruokakunnan pysyviksi katsottavien olosuhteiden mukaisesti. Tuki tarkistetaan vuoden kuluttua tuen alkamisesta tai edellisestä tarkistamisesta. Ruokakunnan olosuhteissa kesken tukikauden tapahtuvien muutosten perusteella tuki tarkistetaan vain laissa erikseen mainituissa tilanteissa. Asumistuki tarkistetaan, kun ruokakunnan pysyvissä kuukausituloissa on tapahtunut huomattava muutos, ruokakuntaan kuuluvien henkilöiden lukumäärä muuttuu pysyvästi tai kun ruokakunta ottaa alivuokralaisen taikka luopuu alivuokralaisen pitämisestä. Samoin asumistuki tarkistetaan, jos ruokakuntaan kuuluva henkilö aloittaa opintotukeen oikeuttavat opinnot tai jos asumistuen saajan kanssa samassa asunnossa asuvan opiskelijan oikeus asumislisään päättyy.

Asumistukea ei tarkisteta asumismenojen huomattavankaan muutoksen perusteella. Ääritapauksessa voi käydä niin, että tuensaajan vuokra nousee jo tammikuussa, mutta asumistuki tarkistetaan vasta saman vuoden joulukuussa.

Asumismenot nousevat kerralla huomattavan paljon vain eräissä yksittäistapauksissa, jos esimerkiksi asuntoa on peruskorjattu tai asunnon vuokrataso on jäänyt jälkeen valitsevasta vuokratasosta. Näissä tilanteissa asumismenojen huomattava nousu kesken tukikauden lisää tuen tarvetta yhtä paljon kuin tuen tarkistukseen johtava tulojen huomattava aleneminenkin. Kun asumistukea ei ole voitu tarkistaa kesken tukikauden vuokran huomattavan nousun vuoksi, on eräissä tapauksissa jouduttu tilapäisesti turvautumaan toimeentulotuen hakemiseen.

Asumistukea ei ole voitu tarkistaa silloinkaan, kun tuensaajan maksamat asumis-

menot ovat alentuneet kesken tukikauden tai lakanneet kokonaan.

Muissa asumistukijärjestelmissä tuki tarkistetaan kesken tukikauden asumismenojen muuttuessa. Opiskelijoiden asumislisäjärjestelmässä vähäinenkin asumismenojen muutos aiheuttaa tuen tarkistamisen. Eläkkeensaajien asumistuki tarkistetaan, jos asumismenot muuttuvat vähintään 840 markkaa vuodessa eli 70 markkaa kuukaudessa (vuoden 2000 kansaneläkeindeksin tasossa).

Yleistä asumistukea on tarkistettu silloin, kun ruokakunnan pysyvät tulot ovat nousseet tai alentuneet vähintään 2 000 markkaa kuukaudessa. Tämä tarkistamiskynnys on ollut varsin korkea. Tuensaaaja on tällöin voinut saada useita kuukausia tuloihinsa nähden liian pientä tai suurta tukea. Kun asumistukea ei ole voitu tarkistaa tulojen laskiessa, tuensaaaja on eräissä tapauksissa joutunut hakemaan tilapäisesti toimeentulotukea. Eläkkeensaajan asumistuki tarkistetaan, jos tuensajaan tulot nousevat 4 200 markkaa vuodessa eli 350 markkaa kuukaudessa taikka laskevat 2 100 markkaa vuodessa eli 175 markkaa kuukaudessa.

Asumistuki on nykyisin lakkautettu ruokakunnan muuttaessa pois asunnosta, johon tukea on myönnetty. Jos ruokakunta on muuttanut uuteen asuntoon, tukea on myönnetty tähän uuden hakemuksen perusteella. Tämä on edellyttänyt kahden erillisen päätöksen tekemistä. Se on johtanut usein tuen maksatuksen keskeytymiseen ja eräissä tapauksissa jopa tuen menetykseen, kun uutta tukea on voitu myöntää vasta hakemisajankohtaa edeltävän kuukauden alusta lukien.

Asumistukilain säännös, joka koskee tuen lakkauttamista sillä perusteella, että tuensaaaja ei ole antanut tietoja asumistuen tarkistamista varten, on koskenut ainoastaan vuositarkistusta. Asumistukea ei ole voitu lain perusteella lakkauttaa silloin, kun tuensaaaja ei ole antanut Kansaneläkelaitoksen pyynnöstä huolimatta tietoja tukikauden aikana ennen vuositarkistusta. Näin ollen tuki on voinut jatkua vuositarkistukseen saakka, vaikka sen myöntämiselle ei olisi enää ollut edellytyksiä.

Yleinen asumistuki on voinut jatkua vuositarkistukseen saakka silloinkin, kun ruokakunta on tullut oikeutetuksi eläkkeensaajien asumistukeen. Käytännössä eläkkeensaajien asumistukea on voitu myöntää vasta kun yleinen asumistuki on tarkistuksessa lakkautettu. Tarkoituksenmukaista olisi, että

siirtyminen yleisestä asumistuesta eläkkeensaajien tukijärjestelmään tapahtuisi samalla tavalla kuin siirtyminen asumislisäjärjestelmäänkin. Yleinen asumistuki lakkautettaisiin siinä vaiheessa, kun tuensaaaja tulee oikeutetuksi eläkkeensaajien asumistukeen eikä hänelle voitaisi enää myöntää yleistä asumistukea.

2. Ehdotetut muutokset

2.1 Asumistuen tarkistamis- ja lakkauttamisperusteiden uudistaminen

Asumistuen tarkistamisperusteita ehdotetaan muutettaviksi siten, että asumistuki tarkistettaisiin kesken tukikauden, jos asumismenot muuttuvat huomattavasti. Asumistuen lakkauttamisen aiheuttanut asunnon vaihto esitetään muutettavaksi tuen tarkistamisperusteeksi ja tukea tarkistettavaksi myös jos asunnon hallintamuoto muuttuu. Asumismenojen huomattavan muutoksen määrästä ehdotetaan säädettäväksi laissa. Samalla nykyisin asumistukiasetuksessa (949/1993) oleva huomattavan tulon muutoksen määrä ehdotetaan myös nostettavaksi lakiin. Asumistuen tarkistamisperusteilla vaikutetaan sillä tavalla yksilön perusoikeuksiin, että niistä on tarpeen säätää lailla. Niitä ei myöskään ole tarpeen muuttaa vuosittain.

Tulojen perusteella tehtävän tarkistamisen rajaa ehdotetaan alennettavaksi 2 000 markasta kuukaudessa 1 000 markkaan kuukaudessa. Tämä joustavoittaa asumistukijärjestelmää ja kohdentaa tuen nykyistä oikeudenmukaisemmin ja paremmin tuen tarpeen mukaan.

Asumistukea ehdotetaan tarkistettavaksi kesken tukikauden, kun asumismenot muuttuvat huomattavasti. Asumismenojen huomattavan muutoksen suuruuden tulisi olla oikeassa suhteessa tulojen muutoksen perusteella tapahtuvaan tuen tarkistamiseen. Ehdotuksen lähtökohtana on ollut, että tuen tarkistaminen koskisi vain poikkeuksellisia tilanteita. Normaalitasoiset vuosittaiset vuokrankorotukset jäisivät tarkistuksen ulkopuolelle.

Tuki tarkistettaisiin sekä asumismenojen noustessa että laskiessa huomattavasti. Tarkistetun tuen suuruuteen vaikuttaisivat kaikki ruokakunnan olosuhteissa tapahtuneet muutokset. Tällöin sellainenkin tulon nousu, joka ei muutoin aiheuttaisi tuen tarkistamista, vähentäisi asumismenojen noususta johtu-

vaa tuen korotusta tai voisi johtaa jopa aikaisempaa pienempään tukeen. Tuen tarkistaminen tapahtuisi samalla tavalla kuin muutkin kesken tukikauden tehtävät tarkistukset. Tukea myönnettäisiin tarkistusajan kohtana voimassa olevien perusteiden mukaisesti ja tukea tarkistettaessa selvitetäisiin kaikki tuen saamisen edellytykset. Asumismenojen muutoksen perusteella tehtävä tarkistus siirtäisi vuositarkistusta 12 kuukautta eteenpäin.

Asumismenojen muutoksen perusteella tukea esitetään tarkistettavaksi, jos ruokakunnan asumismenojen muutos olisi vähintään 300 markkaa kuukaudessa. Tällaisia tarkistuksia arvioidaan tehtävän vuodessa noin 1 000. Näissä tarkistuksissa asumistuki nousee keskimäärin puoli vuotta aikaisemmin kuin vuositarkistuksissa tällä hetkellä.

Asumistuen myöntämisen ja tarkistamisen menettelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että asumistuki tarkistetaan asuntoa vaihdettaessa tai jos asunnon hallintamuoto muuttuu esimerkiksi ostopaikkaa ruokakunnan vuokraama asunto omistusasunnoksi. Tämä vastaa myös eläkkeensaajien tukijärjestelmässä sovellettavaa menettelyä.

Asumistukilain mukaan asumistuki voidaan lakkauttaa silloin, kun tuensaaja ei anna tietoja asumistuen vuositarkistusta varten. Sen sijaan tukea ei ole voitu lain perusteella lakkauttaa, jos tuensaaja ei ole antanut tietoja kesken tukikauden tehtävää ns. välitarkistusta varten. Asumistuen lakkauttamista koskevan säännöksen soveltamisalaa ehdotetaan tältä osin täsmennettäväksi.

Asumistukilakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tuki voitaisiin lakkauttaa silloin, kun tuensaajalle ei voitaisi myöntää asumistukea enää sillä perusteella, että ruokakunta olisi oikeutettu opiskelijoiden asumislisään tai eläkkeensaajien asumistukeen. Samalla tuen lakkauttamisperusteisiin lisättäisiin tilanne, jolloin ruokakunnan maksamat asumismenot lakkaavat kokonaan kesken tukikauden.

2.2 Muut muutokset

Maksettavan asumistuen markkamäärän pyöristämistä koskeva säännös ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan tietyistä euron käyttöönottamiseen liittyvistä säännöksistä annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1103/97. Tämän mukaisesti maksettavan

asumistuen markkamäärä pyöristettäisiin siten, että viiteenkymmeneen penniin päätyvä määrä pyöristetään ylöspäin ja sitä pienempään lukuun päätyvät määrät alaspäin täyteen markkaan. Samalla lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös ruokakunnan yhteenlaskettujen tulojen pyöristämisestä täysiin kymmeniin markkoihin yleisen pyöristyssäännöksen mukaisesti.

Asumistukilain kuulemissäännös poikkeaa muissa Kansaneläkelaitoksen myöntämässä etuuksissa sovellettavasta menettelystä. Asumistukea myönnettäessä voidaan soveltaa yleisiä hallintomenettelylain periaatteita. Tarvetta erilaiseen kuulemissäännökseen ei ole, minkä vuoksi asumistukilain erillissäännös esitetään kumottavaksi.

3. Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole organisatorisia vaikutuksia. Yleisen asumistuen säännösten yhdenmukaistaminen muiden asumistukijärjestelmien vastaavien säännösten kanssa helpottaa ja yhdenmukaistaa tuen myöntämistä. Uudistusten ei arvioida kokonaisuudessaan muuttavan vuotuisia asumistukimenoja. Ehdotetut muutokset kohdentavat tuen nykyistä paremmin ja vähentävät liikaa maksettavien sekä takaisinperittävien tukien määriä. Uudistukset vähentävät vähäisessä määrin myös tilapäisen toimeentulotuen tarvetta.

Asumistuen tarkistamistilanteiden arvioidaan kasvavan runsaalla 10 000:lla tapauksella vuodessa lähinnä sen vuoksi, että tulojen huomattavan muutoksen rajaa alennetaan. Asumistuen tarkistamista koskevan tuloajan alentamisen vuoksi tuki pienenee noin 60 %:ssa tapauksista ja suurenee noin 40 %:ssa tapauksista. Tarkistusajan alentamisen vuoksi asumistukien arvioidaan kokonaisuudessaan pienentyvän noin 11 600 tuensaajalla keskimäärin 57 markkaa kuukaudessa puolen vuoden aikana. Asumistuen tarkistamista koskevan tuloajan muutoksen arvioidaan kokonaisuudessaan vähentävän asumistukimenoja noin neljällä miljoonalla markalla vuodessa.

Asumistuen tarkistaminen asumismenojen huomattavan muutoksen perusteella lisää asumistukimenoja arviolta kolmesta neljään

miljoonalla markalla vuodessa, kun tuki tarkistetaan noin 1 000 tuensaajalla keskimäärin puoli vuotta aikaisemmin kuin ruokakunnan vuositarkistus muutoin tehtäisiin. Muutoksen vaikutusta vähentää se, että ruokakunnan asumismenot ylittävät useissa tapauksissa asumistuessa hyväksyttävät enimmäisasumismenot. Myös muut ruokakunnan olosuhteissa tapahtuneet muutokset voivat vähentää tuen korotusta.

Asunnon vaihtamisen muuttuminen tuen lakkauttamisperusteesta tuen tarkistamisperusteeksi vähentää tehtävien asumistukipäätösten määrää ja mahdollistaa tuen jatkumisen muutettaessa uuteen asuntoon, johon myös on oikeus asumistukeen. Vuodessa tehdään poismuuton vuoksi noin 60 000 lakkauttamispäätöstä. Näistä valtaosa on asunnon vaihtoja, joissa on tehty uusi tuen myöntämispäätös.

3.2 Vaikutukset tuensaajien asemaan

Tuen tarkistamisperusteena olevan tulojen huomattavan muutoksen rajan alentaminen parantaa tuen kohdentumista nykyistä oikeammin tuen tarpeen mukaan. Aikaisemmin esimerkiksi kolmihenkisellä ruokakunnalla 5 000 tai 7 000 markan tulotasolla tuen tarkistaminen ruokakunnan tulojen muuttuessa 2 000 markkaa kuukaudessa merkitsi noin 500 markan tuen muutosta. Nyt ehdotetulla uudella 1 000 markan tarkistamisrajalla tuen muutos on vastaavilla tulotasoilla noin 250 markkaa kuukaudessa. Tarkistamisrajan alentamisen vaikutus vaihtelee huomattavasti

ruokakunnan koon ja tulotason mukaan.

Asumistuen tarkistaminen asumismenojen muuttuessa huomattavasti kohdentaa tuen nykyistä oikeammin ja vähentää toimeentulotuen tarvetta. Asumismenojen nousu 300 markalla kuukaudessa lisää asumistukea 240 markkaa kuukaudessa, jos asumismenojen korotus mahtuu vielä asumistuessa hyväksyttäviin kohtuullisiin asumismenoihin eikä tulojen nousu alenna tuen korotusta. Muutokset selkiinnyttävät ja yhdenmukaistavat asumistuen myöntämisessä sovellettavia menettelyjä ja vähentävät liikaa maksettujen tukien määriä. Uudistuksilla ei heikennetä tuensaajien asemaa.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa.

Pääministeri Paavo Lipposen toisen hallituksen ohjelmassa on esitetty, että asumistukea kehitetään ottamaan huomioon nykyistä joustavammin elämäntilanteissa tapahtuneet muutokset. Ehdotetuilla uudistuksilla toteutetaan näitä hallitusohjelman tavoitteita.

Eduskunta on hyväksyessään asumistukilain muutoksen keväällä 1999 (EV 270/1998 vp) hyväksynyt lausuman, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen asumistukilain muuttamiseksi siten, että asumistukea voidaan tarkistaa kesken vuoden myös asumismenojen huomattavan muutoksen perusteella.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

3 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa ehdotetaan säädettäväksi ruokakunnan yhteenlaskettujen tulojen pyöritysmenot täysiin kymmeneen markkoihin. Pyöritysmenot on aikaisemmin tapahtunut vakiintuneen käytännön mukaisesti kunkin ruokakunnan jäsenen osalta kymmeneen markkoihin siten, että yli menevät markat jätetään pois. Tässä ehdotetaan siirryttäväksi

normaaliin pyöritykseen, jossa viisi markkaa ja sen ylittävät markkamäärät pyöritytetään ylöspäin ja viittä markkaa pienempi määrä alaspäin lähimpään kymmeneen markkaan. Yksittäisen ruokakunnan jäsenen tulot laskettaisiin pennin tarkkuudella.

15 §. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin siitä, että asumistuki tarkistettaisiin, jos ruokakunnan pysyvät kuukausitulot ovat nousseet tai alentuneet vähintään 1 000 markkaa kuukaudessa. Säännös vastaa ny-

kyistä asumistukiasetuksen 2§:n säännöstä muutoin paitsi että tuen tarkistamisraja on alennettu 2 000 markasta 1 000 markkaan kuukaudessa.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin, että tuki voitaisiin tarkistaa välitarkistuksella kesken tukikauden, jos ruokakunnan asumismenot muuttuvat vähintään 300 markkaa kuukaudessa.

Asumismenoilla tarkoitetaan tässä asumistukilain 6 §:n mukaisia menoja. Muuttuneita asumismenoja verrattaisiin aikaisemmassa asumistukipäätöksessä olevaan vastaavien asumismenojen yhteissummaan. Tässä vertailussa erikseen maksettavat lämmityskustannukset ja vesimaksut sekä kiinteistön hoitomenot ja asuntolainojen korot otettaisiin huomioon siten kuin mainitussa pykälässä ja sen perusteella annetussa valtioneuvoston päätöksessä säädetään.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädettäisiin, että asumistuki tarkistettaisiin, jos ruokakunta vaihtaa asuntoa tai asunnon hallintamuoto muuttuu. Asunnon vaihtona ei pidettäisi asunnon sisällä tapahtuvaa muuttoa huoneesta toiseen eikä tuensaaajan asuinkäytössä olevan asunnon pinta-alan muuttumista. Jos ruokakunta ei hakisi asumistuen tarkistusta, tuki edelleenkin lakkautettaisiin 4 momentin perusteella. Asunnon hallintamuodon muutoksella tarkoitetaan vuokra-asunnon muuttumista omistusasunnoksi tai omistusasunnon muuttumista vuokra-asunnoksi.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin maininta siitä, että asumismenojen muutoksen ja asunnon vaihdon perusteella tuki tarkistettaisiin sen kuukauden alusta, josta muuttuneita tai uusia asumismenoja maksetaan koko kuukaudelta. Jos asumismenojen muutos tapahtuu kesken kuukauden, tuki tarkistettaisiin vasta seuraavan kuukauden alusta.

Pykälän 3 momentissa oleva valtuutussäännös muutettaisiin uuden perustuslain (731/1999) mukaiseksi.

Pykälän 4 momentin 1 kohdassa säädettäisiin edelleen tuen lakkauttamisesta ruokakunnan muuttaessa pois asunnosta, jos ruokakunta ei hae 1 momentissa tarkoitettua asumistuen tarkistusta.

Pykälän 4 momentin 2 kohdassa säädettäisiin tuen lakkauttamisesta silloin, kun ruokakunta tulee oikeutetuksi opiskelijoiden asumislisään tai eläkkeensaajien asumistukeen.

Pykälän 4 momentin 3 kohdassa säädettäisiin, että asumistuki lakkautettaisiin, jos ruokakunnan maksamat asumismenot lakkaavat, esimerkiksi kun työnantaja ryhtyy vastaamaan asumismenoista.

Pykälän 4 momentin 4 kohdassa tarkoitettu tuen lakkauttaminen sillä perusteella, että tuensaaaja ei anna Kansaneläkelaitoksen kehotuksesta kohtuullisessa ajassa tietoja, laajennettaisiin koskemaan kaikkia tarkistustilanteita. Asumistuki lakkautettaisiin vuositarkistuksen voimaan tulon ajankohdasta ja muutoin sen kuukauden alusta, josta lukien asumistuki tulisi tarkistaa 1 momentissa tarkoitettulla tavalla Kansaneläkelaitoksessa käytössä olevien tietojen perusteella.

16 §. Pykälässä mainittu pyörityssääntö muutettaisiin vastaamaan yleistä pyörityssääntöä ja edellä mainittua euroasetusta, joiden mukaisesti 50 penniin päättyvä määrä pyöristetään ylempään täyteen markkaan ja sitä pienempi määrä alempaan täyteen markkaan.

23 a §. Pykälä kumottaisiin tarpeettomana, koska kuulemismenettelystä säädetään hallintomenettelylaissa eikä asumistukea myönnettäessä ole tarpeen poiketa sanotun lain säännöksistä.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä joulukuuta 2 000. Muutoksia sovellettaisiin päätöksiin, joissa tuki myönnetään, tarkistetaan tai lakkautetaan lain voimaan tuloa tai sen jälkeisestä ajankohdasta lukien. Lain 15 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan niihin tapauksiin, joissa ruokakunnan tulot muuttuvat lain voimaantultua. Lakiehdotuksen edellyttämät muutokset otetaan huomioon Kansaneläkelaitoksen uudessa asumistuen tietojärjestelmässä, jota käytetään asumistukia myönnettäessä ja tarkistettaessa joulukuun 2 000 alusta lukien. Asumistuen kesken vuotta tapahtuvien tarkistamisperusteiden muuttaminen edellyttää tuensaaajien informoimista muutoksista. Sen vuoksi täytäntöönpanolle tarvitaan riittävästi aikaa.

Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

asumistukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 4 päivänä kesäkuuta 1975 annetun asumistukilain (408/1975) 23 a §, sellaisena kuin se on laeissa 755/1993 ja 1032/1997, *muutetaan* 15 § ja 16 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 15 § laissa 42/2000 ja 16 §:n 3 momentti mainitussa laissa 755/1993, sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 154/1987, 1079/1989 ja 195/1999 sekä mainitussa laissa 1032/1997, uusi 4 momentti seuraavasti:

3 §

Ruokakunnan yhteenlasketut tulot pyöristetään täysiksi kymmeniksi markkoiksi siten, että jos kymmenen markkaa ylittävä tulon osa on pienempi kuin viisi markkaa, sen määrä alennetaan, ja jos se on viisi markkaa tai sitä suurempi, se korotetaan lähimpään kymmeneen markkaan.

15 §

Asumistuen määrä tarkistetaan:

1) jos ruokakunnan pysyvät kuukausitulot ovat nousseet tai alentuneet vähintään 1 000 markkaa;

2) jos ruokakunnan käytössä olevasta asunnosta aiheutuvat 6 §:ssä tarkoitetut ruokakunnan maksamat asumismenot muuttuvat vähintään 300 markkaa kuukaudessa;

3) jos ruokakunta vaihtaa asuntoa tai asunnon hallintamuoto muuttuu;

4) jos ruokakuntaan kuuluvien henkilöiden lukumäärä muuttuu pysyvästi tai jos ruokakunta ottaa alivuokralaisen taikka luopuu alivuokralaisen pitämisestä;

5) jos ruokakuntaan kuuluva, samassa asunnossa asuva henkilö aloittaa opinnot, joiden perusteella hän on oikeutettu opintotukilain mukaiseen asumislisään tai hän muutoin tulee oikeutetuksi asumislisään taikka jos samassa asunnossa asuvan 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun opiskelijan oikeus asumislisään päättyy; tai

6) kun asumistuen alkamisesta tai edellisestä tämän momentin mukaisesta tarkistamisesta on kulunut vuosi.

Asumistuki tarkistetaan 1 momentin 1 kohdan nojalla tulojen muutosta seuraavan kuukauden alusta, 2 ja 3 kohdan nojalla sen kuukauden alusta, josta muuttuneita tai uusia asumismenoja maksetaan koko kuukaudelta,

4 kohdan nojalla olosuhteiden muutosta seuraavan kuukauden alusta ja 5 kohdan nojalla sen kuukauden alusta, josta oikeus asumislisään alkaa tai sitä kuukautta seuraavan kuukauden alusta, jona oikeus asumislisään päättyy. Jos ruokakunnan tulotaso muuttuu kesken kuukauden, muutoksen katsotaan tapahtuneen siitä ajankohdasta, josta muuttunutta tuloa aletaan ansaita. Asumistukea ei kuitenkaan koroteta takautuvasti kuin enintään hakemiskuukautta edeltävältä kuukaudelta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun tarkistuksen lisäksi asumistukiin voidaan tehdä yleinen tarkistus valtioneuvoston asetuksella säädettävällä tavalla ja siinä säädetyistä ajankohdasta lukien asumiskustannusten yleisen muutoksen perusteella.

Asumistuki lakkautetaan:

1) muuttoa seuraavan kuukauden alusta, jos ruokakunta muuttaa pois asunnosta, johon asumistukea on myönnetty, jollei asumistukea tarkisteta 1 momentin 3 kohdan perusteella;

2) sen kuukauden alusta, josta ruokakunnalle ei 2 §:n mukaan myönnettäisi asumistukea;

3) sen kuukauden alusta, josta lukien ruokakunnan maksamat 6 §:ssä tarkoitetut asumismenot lakkaavat; tai

4) sen kuukauden alusta, jolloin 1 momentissa tarkoitettu tarkistus tulee voimaan, jos ruokakunta ei kansaneläkelaitoksen kehotuksesta kohtuullisessa ajassa anna asumistuen tarkistamiseksi tarvittavia tietoja.

16 §

Maksettavan asumistuen määrä pyöristetään täysiksi markkoiksi siten, että jos täyden markkaluvun ylittävä osa on pienempi kuin 50 penniä, määrä alennetaan lähimpään täy-

teen markkalukuun, ja jos se on 50 penniä tai suurempi, määrä korotetaan lähimpään täyteen markkalukuun. Jos maksettava määrä olisi pienempi kuin 100 markkaa, ei tukea makseta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu- ta 2000. Sitä sovelletaan lain voimaantulosta tai sen jälkeisestä ajankohdasta myönnettävään, tarkistettavaan tai lakkautettavaan tukeen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

Laki

asumistukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 4 päivänä kesäkuuta 1975 annetun asumistukilain (408/1975) 23 a §, sellaisena kuin se on laeissa 755/1993 ja 1032/1997,

muutetaan 15 § ja 16 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 15 § laissa 42/2000 ja 16 §:n 3 momentti mainitussa laissa 755/1993, sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 154/1987, 1079/1989 ja 195/1999 sekä mainitussa laissa 1032/1997, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Ruokakunnan yhteenlasketut tulot pyöristetään täysiksi kymmeniksi markkoiksi siten, että jos kymmenen markkaa ylittävä tulon osa on pienempi kuin viisi markkaa, sen määrä alennetaan, ja jos se on viisi markkaa tai sitä suurempi, se korotetaan lähimpään kymmeneen markkaan.

15 §

Asumistuen määrä tarkistetaan:

1) jos ruokakunnan pysyvissä kuukausituoloissa on tapahtunut asetuksella tarkemmin säädettyvä huomattava muutos;

2) jos ruokakuntaan kuuluvien henkilöiden lukumäärä muuttuu pysyvästi tai jos ruokakunta ottaa alivuokralaisen taikka luopuu alivuokralaisen pitämisestä;

3) jos ruokakuntaan kuuluva, samassa asunnossa asuva henkilö aloittaa opinnot, joiden perusteella hän on oikeutettu opintotukilain mukaiseen asumislisään tai hän muutoin tulee oikeutetuksi asumislisään taikka jos samassa asunnossa asuvan 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun opiskelijan oikeus asumislisään päättyy; tai

4) kun asumistuen alkamisesta tai edellisestä tämän momentin mukaisesta tarkistamisesta on kulunut vuosi.

Asumistuki tarkistetaan 1 momentin 1 koh-

15 §

Asumistuen määrä tarkistetaan:

1) jos ruokakunnan pysyvät kuukausitulot ovat nousseet tai alentuneet vähintään 1000 markkaa;

2) jos ruokakunnan käytössä olevasta asunnosta aiheutuvat 6 §:ssä tarkoitetut ruokakunnan maksamat asumismenot muuttuvat vähintään 300 markkaa kuukaudessa;

3) jos ruokakunta vaihtaa asuntoa tai asunnon hallintamuoto muuttuu;

4) jos ruokakuntaan kuuluvien henkilöiden lukumäärä muuttuu pysyvästi tai jos ruokakunta ottaa alivuokralaisen taikka luopuu alivuokralaisen pitämisestä;

5) jos ruokakuntaan kuuluva, samassa asunnossa asuva henkilö aloittaa opinnot, joiden perusteella hän on oikeutettu opintotukilain mukaiseen asumislisään tai hän muutoin tulee oikeutetuksi asumislisään taikka jos samassa asunnossa asuvan 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun opiskelijan oikeus asumislisään päättyy; tai

6) kun asumistuen alkamisesta tai edellisestä tämän momentin mukaisesta tarkistamisesta on kulunut vuosi.

Asumistuki tarkistetaan 1 momentin 1

Voimassa oleva laki

dan nojalla tulojen muutosta seuraavan kuukauden alusta ja 2 kohdan nojalla olosuhteiden muutosta seuraavan kuukauden alusta sekä 3 kohdan nojalla sen kuukauden alusta, josta oikeus asumislisään alkaa tai sitä kuukautta seuraavan kuukauden alusta, jona oikeus asumislisään päättyy. Jos ruokakunnan tulotaso muuttuu kesken kuukauden, muutoksen katsotaan tapahtuneen siitä ajankohdasta, josta muuttunutta tuloa aletaan ansaita. Asumistukea ei kuitenkaan koroteta takautuvasti kuin enintään hakemiskuukautta edeltävältä kuukaudelta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua tarkistuksen lisäksi asumistukiin voidaan tehdä yleinen tarkistus valtioneuvoston määräämällä tavalla ja valtioneuvoston määräämästä ajankohdasta lukien asumiskustannusten yleisen muutoksen perusteella.

Asumistuki lakkautetaan:

1) muuttoa seuraavan kuukauden alusta, jos ruokakunta muuttaa pois asunnosta, johon asumistukea on myönnetty; *tai*

2) sen kuukauden alusta, jolloin 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu tarkistus tulee voimaan, jos ruokakunta ei kansaneläkelaitoksen kehotuksesta kohtuullisessa ajassa anna asumistuen tarkistamiseksi tarvittavia tietoja.

16 §

Maksettavan asumistuen määrä pyöristetään täysiksi markoiksi siten, että jos täyden markkaluvun ylittävä osa on 50 penniä tai pienempi, määrä alennetaan lähimpään täyteen markkalukuun, ja jos se on suurempi kuin 50 penniä, määrä korotetaan lähimpään täyteen markkalukuun. Jos maksettava määrä olisi pienempi kuin 100 markkaa, ei tukea makseta.

Ehdotus

kohdan nojalla tulojen muutosta seuraavan kuukauden alusta, 2 ja 3 kohdan nojalla sen kuukauden alusta, josta muuttuneita tai uusia asumismenoja maksetaan koko kuukaudelta, 4 kohdan nojalla olosuhteiden muutosta seuraavan kuukauden alusta ja 5 kohdan nojalla sen kuukauden alusta, josta oikeus asumislisään alkaa tai sitä kuukautta seuraavan kuukauden alusta, jona oikeus asumislisään päättyy. Jos ruokakunnan tulotaso muuttuu kesken kuukauden, muutoksen katsotaan tapahtuneen siitä ajankohdasta, josta muuttunutta tuloa aletaan ansaita. Asumistukea ei kuitenkaan koroteta takautuvasti kuin enintään hakemiskuukautta edeltävältä kuukaudelta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua tarkistuksen lisäksi asumistukiin voidaan tehdä yleinen tarkistus valtioneuvoston *asetuksella säädettävällä* tavalla ja *siinä säädetyistä* ajankohdasta lukien asumiskustannusten yleisen muutoksen perusteella.

Asumistuki lakkautetaan:

1) muuttoa seuraavan kuukauden alusta, jos ruokakunta muuttaa pois asunnosta, johon asumistukea on myönnetty, *jollei asumistukea tarkisteta 1 momentin 3 kohdan perusteella;*

2) *sen kuukauden alusta, josta ruokakunnalle ei 2 §:n mukaan myönnettäisi asumistukea;*

3) *sen kuukauden alusta, josta lukien ruokakunnan maksamat 6 §:ssä tarkoitettut asumismenot lakkaavat; tai*

4) sen kuukauden alusta, jolloin 1 momentissa tarkoitettu tarkistus tulee voimaan, jos ruokakunta ei kansaneläkelaitoksen kehotuksesta kohtuullisessa ajassa anna asumistuen tarkistamiseksi tarvittavia tietoja.

16 §

Maksettavan asumistuen määrä pyöristetään täysiksi markoiksi siten, että jos täyden markkaluvun ylittävä osa on *pienempi kuin 50 penniä*, määrä alennetaan lähimpään täyteen markkalukuun, ja jos se on *50 penniä tai suurempi*, määrä korotetaan lähimpään täyteen markkalukuun. Jos maksettava määrä olisi pienempi kuin 100 markkaa, ei tukea makseta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

23 a §

Tuensaajalle on varattava mahdollisuus tulla asiassa kuulluksi, jollei siitä aiheudu kohtuutonta viivytystä tai jollei asia ole tullut vireille tuensaajan omasta aloitteesta, milloin on kysymys:

- 1) edellä 15 §:n 1 momentissa tarkoitetusta tuen määrän tarkistamisesta taikka mainitun pykälän 4 momentissa tarkoitetusta tuen lakkauttamisesta;*
- 2) edellä 16 §:n 2 momentissa tarkoitetusta tuen maksamisesta suoraan vuokranantajalle;*
- 3) edellä 19 §:n 3 momentissa tarkoitetusta takaisinperinnästä; tai*

23 a §

(kumotaan)

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 2000. Sitä sovelletaan lain voimaantulosta
tai sen jälkeisestä ajankohdasta myönnettä-
vään, tarkistettavaan tai lakkautettavaan tu-
keen.*

*Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan
ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin
toimenpiteisiin.*
